

آشنائی با

(عج)

حضرت محمدی

بہ اہتمام سید عباس حق دوست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آشنایی با

حضرت مهدی ^(عج)

به اهتمام سید عباس حق دوست

حق دوست، سید عباس
آشنایی با حضرت مهدی (عج) / گرد آوری سید عباس حق دوست.
- تهران: گلستان کوثر، ۱۳۸۰.
۴۶ ص. ۱۲×۸/۵، س م.

ISBN 964 - 6860-10-9

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

چاپ دوم: ۱۳۸۰

۱. م ح م د بن حسن، امام دوازدهم (عج)، ۲۵۵ ق.

... غیبت، ۲. مهدویت ... انتظار. الف. عنوان.

۲۹۷/۴۶۲

BP ۲۲۴/۴/ح ۷آ۵

م ۸۰ ۱۴۹۹۵

کتابخانه ملی ایران

محل نگهداری:



نشر گلستان کوثر

آشنایی با حضرت مهدی (عج)

به اهتمام سید عباس حق دوست

ویراستار: سید جواد محمودی

حروفچینی: نشر گلستان کوثر

لیتوگرافی: ایران اسکنر

چاپ و صحافی: ۱۲۸

چاپ دوم: پاییز ۱۳۸۰

شمارگان: ۲۰۰۰۰

قیمت: ۸۰۰ ریال

کلیه حقوق محفوظ است.

بسم الله الرحمن الرحيم

سر آغاز سخن

تا کی به تمنای وصال تو یگانه
اشکم شود از هر مژه چون سیل روانه
خواهد به سر آید شب هجران تو یانه
ای تسیر غمت را دل عشاق نشانه
دل‌های مشتاقان در انتظار مقدم کسی می‌طپد که
شمع وجودش، محفل آرای بزم وجود است و
دریای جودش، روح بخش هر موجود، که بیمنه
رزق الوری و بوجوده ثبتت الارض و السماء.

غمش در نهان خانه دل نشیند
به نازی که لیلی به محمل نشیند
به دنبال محمل چنان زار گریم
که از گریه ام ناقه در گل نشیند
شیفتگانش هر بامداد، با یاد او سر از خواب بر
می‌دارند و شبانگاهان از هجر روی او، دیده‌تر
می‌سازند که این ستاره تابان از پس پرده غیبت به
درآید و خاک مقدمش، توتیای دیده دلدادگان
شود.

یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور
کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور
ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن
وین سر شوریده باز آید به سامان غم مخور

مطالب این جزوه را که به منظور انس بیشتر با آن سرچشمه حیات، تهیه شده است، به آستان مبارکش تقدیم می‌کنیم و ظهور زود هنگام او را از آفریدگار جهان خواهانیم.

آنچه در این جزوه می‌خوانید، گزیده‌ای است از آیات قرآن و روایات معصومین علیهم‌السلام، پیرامون پیشوای دوازدهم، مهدی موعود علیه‌السلام.

بیشتر مطالب، با استفاده از جلد سیزدهم کتاب بحار الانوار مرحوم علامه مجلسی و با بهره‌گیری از ترجمه دانشمند محترم جناب آقای حاج شیخ علی دوانی فراهم آمده است.

نشر گلستان کوثر

گوهرهای برگزیده

● قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

أُبَشِّرُكُمْ بِالْمَهْدِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

پیامبر گرامی اسلام ﷺ فرمودند: بشارت باد بر

شما به مهدی علیه السلام!

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۸۱، بخشی از ج ۱۸، به نقل از کشف الغمّة.

● عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

الْمَهْدِيُّ طَاوُوسُ أَهْلِ الْجَنَّةِ^١.

پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند:

مهدی طاووس اهل بهشت است.

● أَوْماً أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ ﷺ يَبْدُوهُ إِلَى صَدْرِهِ وَقَالَ: هَاهَا!

شَوْقاً إِلَى رُؤْيَيْهِ^٢.

امیر مؤمنان حضرت علی ﷺ به سینه مبارک

خود اشاره نمود و فرمود: آه! چقدر شوق دیدار او

(حضرت مهدی ﷺ) را دارم!!

● قَالَ الْبَاقِرُ ﷺ:

... يَا طُوبَى مَنْ أَدْرَكَهُ^٣.

١- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ١٠٥، ح ٤١، به نقل از طرائف.

٢- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ١١٥، بخشی از ح ١٤، به نقل از غیبت

نعمانی.

٣- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ١٣٧، ح ٤، به نقل از کمال الدین.

حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمودند: خوشا به حال کسی که محضر او را درک کند و در خدمت او باشد.

● سِئَلُ أَبِوَعَبْدِ اللَّهِ علیه السلام؛ هَلْ وُلِدَ الْقَائِمُ؟

قَالَ: لَا، وَلَوْ أَدْرَكَتْهُ لَخَدَمْتُهُ أَيَّامَ حَيَاتِي!

از حضرت امام صادق علیه السلام پرسیدند: آیا قائم متولد شده است؟

فرمود: نه! اگر من در زمان او بودم، در تمام مدت عمرم او را یاری می کردم.

● از حضرت امام صادق علیه السلام نقل شده است که در باره امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف این شعر را فرمود:

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۴۸، ح ۲۲، به نقل از غیبت نعمانی.

لِكُلِّ أُنَاسٍ دَوْلَةٌ يَرْقُبُونَهَا

وَ دَوْلَتُنَا فِي آخِرِ الدَّهْرِ تَظْهَرُ^۱

هر دسته‌ای از مردم، حکومتی دارند که در انتظار آن هستند و حکومت ما نیز در آخر الزمان آشکار می‌گردد.

● قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام:

... لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ، لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ
الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ فَيَمْلَأَهَا عَذَابًا كَمَا مِلِثْتُ جَوْرًا^۲.

حضرت امام رضا عليه السلام فرمودند:

اگر از عمر دنیا جز یک روز باقی نماند، خداوند آن روز را چنان طولانی سازد تا او قیام کند و زمین

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۴۳، ح ۳، به نقل از امالی صدوق.
۲- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۵۴، ح ۴، به نقل از کمال الدین و عیون
اخبار الرضا.

را از عدل و داد آکنده سازد، همان سان که از ظلم و ستم پر شده باشد.

● محمد بن عثمان رضی الله عنه می گوید: امام زمان علیه السلام را دیدم که در مقابل مستجار^۱ به پرده خانه کعبه آویخته است و می گوید:
اللَّهُمَّ اَنْتَقِمْ بِي مِنْ اَعْدَائِكَ.^۲
خداوندا! به وسیله من از دشمنانت انتقام بگیر.

۱- مستجار، محلی است در پشت کعبه، نزدیک رکن یمانی و برابر در خانه کعبه که حجاج خود را به آن می چسبانند و از خداوند در خواست آزادی از آتش جهنم می کنند.
۲- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۵۱.

سرگذشت نرجس خاتون

● مرحوم شیخ صدوق و شیخ طوسی روایت

می‌کنند:

بشر بن سلیمان^۱ می‌گوید: خادم امام هادی علیه السلام نزد من آمد و گفت: حضرت با تو کاری دارند. من خدمت حضرت رسیدم. ایشان نامه‌ای به خط فرنگی نوشتند و همراه با یک کیسه زر که در آن دویست و بیست سکه بود، به من دادند و فرمودند: به بغداد می‌روی و در فلان روز در لنگرگاه فرات حضور می‌یابی؛ هنگامی که اسیران را به ساحل آوردند، نظر کن به برده فروشی به نام

۱- ایشان از فرزندان ابویوب انصاری و از شیعیان و ارادتمندان حضرت امام هادی و امام عسکری علیه السلام و همسایه آنان بوده و به شغل برده فروشی اشتغال داشته است.

عمرو بن یزید و مراقب او باش تا کنیزی را برای فروش بیاورد که دارای این صفات است. آنگاه حضرت خصوصیات او را بیان فرمود و اضافه کرد که آن کنیز نمی‌گذارد مشتریان به او نظر کنند یا به بدنش دست بزنند و می‌گوید: من باید خودم خریدارم را انتخاب کنم. در این هنگام تو پیش برو و نامه مرا به آن کنیز بده و او را خریداری کن.

بشربن سلیمان گوید: مطابق فرموده حضرت عمل کردم. آن کنیز چون در نامه نگریست، بسیار گریست و به عمرو بن زید گفت: مرا به صاحب نامه بفروش، و سوگندها خورد که اگر چنین نکنی خود را هلاک می‌کنم.

بشربن سلیمان گوید: کنیز را با همان کیسه زر خریدم و چون به منزلی که در بغداد گرفته بودم،

رسیدیم، آن کنیز نامه امام را بیرون آورد، آن را
می بوسید و بردیده می گذاشت. با تعجب گفتم:
چگونه نامه ای را می بوسی که صاحب آن را
نمی شناسی. او پاسخ داد: گوش فرادار تا
سرگذشت خود را برایت شرح دهم:

من ملیکه، دختر یسوعای، فرزند قیصر، پادشاه
روم، هستم و مادرم از فرزندان شمعون بن
حمون بن صفا، وصی حضرت عیسی علیه السلام است.

هنگامی که سیزده ساله بودم، جدم قیصر
خواست مرا به عقد فرزند برادر خود در آورد،
پس جمع کثیری از علمای مسیحی و امرای لشکر
و صاحبان منزلت را در قصر خود گرد آورد. به
دستور او تختی بزرگ و جواهر نشان برای پسر
برادرش مهیا ساختند و بتها و صلیبها را بر بلندی

قرار دادند. آنگاه پسر برادر خود را بالای تخت فرستاد. اما چون کشیشها انجیلها را به دست گرفتند که بخوانند، بتها و صلیبها سرنگون شدند و تخت واژگون گردید و داماد از تخت به زیر افتاد و بیهوش شد.

کشیشها با دیدن این منظره به وحشت افتادند و از پادشاه خواستند تا ایشان را از این کار معاف دارد. جدم نیز این امر را به فال بد گرفت و به کشیشان دستور داد بار دیگر تخت را برپا کنند و صلیبها را به جای خود نهند. این بار برادر آن داماد نگون بخت را بر تخت نشانند. باز چون انجیلها را گشودند و شروع به خواندن کردند، بار دیگر تخت واژگون گردید و بتها و صلیبها و داماد سرنگون شدند. مردم چون برای بار دوم این

منظره را دیدند، متفرق شدند و جدم نیز به
حرمسرا بازگشت.

شب در عالم رؤیا دیدم: حضرت مسیح علیه السلام و
شمعون و گروهی از حواریین، در قصر جدم جمع
شدند و در جای همان تختی که برای داماد قرار
داده بودند، منبری از نور نصب نمودند، منبری که
از بلندی سر به آسمان می‌سایید. بعد حضرت
محمد صلی الله علیه و آله با وصی و دامادش علی بن ابی طالب و
جمعی از امامان علیهم السلام و فرزندانشان به قصر وارد
شدند. مسیح با ادب به استقبال حضرت محمد صلی الله علیه و آله
رفت و آن حضرت را در آغوش گرفت.

حضرت محمد صلی الله علیه و آله به مسیح فرمودند: ای روح
الله! ما آمده‌ایم از ملیکه، دختر وصیت شمعون،
برای فرزندانم خواستگاری کنیم. و اشاره کردند به

امام حسن عسکری علیه السلام - فرزند کسی که تو نامه ایشان را به من دادی - حضرت عیسی علیه السلام به شمعون نظر کرد و فرمود: شرافت دو جهان به تو روی آورده است.

چون شمعون پاسخ مثبت داد، همگی بالای آن منبر رفتند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله خطبه‌ای خواند و با حضرت مسیح مرا برای امام عسکری علیه السلام عقد بستند.

صبحگاهان که سر از خواب بر گرفتم، این رؤیا را برای جدم بازگو نکردم، اما از محبت آن خورشید امامت، صبر و قرار از کفم رفت، از خواب و خوراک باز ماندم و بیمار شدم. هر جا طبیبی یافتند به بالینم آوردند، اما سودی نکرد.

شب دیگر در رؤیا دیدم: سرور زنان، فاطمه

زهرا علیها السلام به دیدن من آمدند و حضرت مریم همراه
با هزار کنیز بهشتی در خدمت او بودند. پس
حضرت مریم به من گفت: این بانو، سرور زنان و
مادر شوهر تو است. من به دامنش آویختم و گلایه
کردم که فرزندش به دیدن من نمی آید. حضرت
فاطمه علیها السلام فرمود: چگونه فرزندم به دیدن تو آید،
در حالی که تو مسیحی هستی. پس شهادتین را به
من تعلیم داد و چون من شهادتین گفتم، مرا به
سینه خود چسبانیید. پس از آن، هر شب حضرت
امام حسن عسکری علیه السلام را در خواب می دیدم.

بشر بن سلیمان پرسید: چگونه اسیر شدی؟

ملیکه در پاسخ گفت: شبی از شبها، امام حسن
عسکری علیه السلام به من خبر داد که در فلان روز، جدت
لشکری به جنگ مسلمانان می فرستد و خود از

پی آنان روان می شود، تو هم به صورت ناشناس،
در میان کنیزان و خدمتکاران، از پی جدت روانه
شو. من همین کار را کردم تا پیش قراولان لشکر
مسلمانان به ما برخوردند و ما را اسیر نمودند.
هنگامی که غنایم جنگ را تقسیم می کردند، مرا به
پیر مردی دادند، او نامم را پرسید؟ گفتم: من
نرجس نام دارم. گفت: این نام کنیزان است.

بشربن سلیمان گوید: او را به سامرا، خدمت امام
علی النقی علیه السلام رسانیدم. حضرت به او فرمودند:
چگونه خداوند به تو عزت دین اسلام و ذلت دین
نصاری و شرافت محمد صلی الله علیه و آله و اولاد او را نشان
داد؟ او پاسخ داد: چه بگویم در مورد آنچه شما
بهتر از من می دانید؟

حضرت فرمودند: مایل هستی ده هزار اشرفی

به تو بدهم یا این که تو را به شرافت ابدی بشارت
دهم. او پاسخ داد: من بزرگواری و سر بلندی ابدی
می خواهم. حضرت فرمودند: بشارت باد تو را به
فرزندی که پادشاه شرق و غرب عالم خواهد شد
و زمین را پر از عدل و داد خواهد کرد، پس از آن
که از ظلم و جور آکنده شده باشد.

پس حضرت خادم خود را خواست و به او
فرمود: برو خواهرم، حکیمه را بیاور. چون حکیمه
وارد شد، حضرت به او فرمود: این، آن کنیزی
است که در مورد او با تو سخن گفتم. او را به خانه
خود ببر و احکام دین را به او بیاموز. او همسر امام
حسن عسکری علیه السلام و مادر صاحب الزمان علیه السلام است.^۱

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۰ - ۶، ح ۱۲، با تلخیص و تصرف در
عبارت؛ برای اطلاع بیشتر، رک: مهدی موعود، ص ۱۴ - ۸

تولد امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف

● عَنْ ثِقَّةِ الْإِسْلَامِ الْكَلْبِيِّ رضي الله عنه فِي الْكَافِي:
وُلِدَ عليه السلام لِنُصْفِ مِنْ شَعْبَانَ سَنَةَ خَمْسٍ وَخَمْسِينَ وَ
مِائَتَيْنِ.

شیخ اجل محمد بن یعقوب کلینی رضي الله عنه در کتاب
کافی می گوید: امام زمان عليه السلام در نیمه شعبان سال
۲۵۵ هجری قمری متولد شدند.

● مرحوم شیخ صدوق و شیخ طوسی روایت
می کنند:

حکیمه خاتون می گوید: یک روز به منزل امام
حسن عسکری عليه السلام رفته بودم و تا هنگام غروب
آفتاب، خدمت حضرت بودم، چون خواستم

حدیقه الشیعة، ص ۷۰۹ - ۷۰۶، نجم الثاقب، ص ۲۳ - ۱۷، منتهی
الامال، ج ۲، ص ۲۸۴ - ۲۸۱.

برگردم، ایشان به من فرمودند: عمه جان! امشب نزد ما بمان، در این شب فرزندی متولد می شود که خداوند زمین را به وسیله او با علم و ایمان و هدایت، زنده می کند، پس از این که با رواج کفر و گمراهی مرده باشد. عرض کردم: از چه کسی؟ من که در نرجس، آثار حمل نمی بینم. حضرت فرمودند: خداوند حمل او را چون حمل مادر حضرت موسی علیه السلام مخفی قرار داده است.

حکیمه می گوید: آن شب در منزل حضرت ماندم، افطار کردم و هنگام استراحت، نزدیک نرجس خوابیدم و پیوسته مراقب او بودم. او آرام خوابیده بود و من در حیرت بودم. در این شب زودتر برای نماز شب برخاستم، چون به نماز وتر رسیدم، نرجس از خواب برخاست و وضو گرفت

و نماز شب خوانند؛ به آسمان نگاه کردم، فجر
کاذب دمیده بود و صبح صادق نزدیک بود؛ چیزی
نمانده بود که شک در دلم پدید آید، ناگاه امام
حسن عسکری علیه السلام از داخل حجره خود صدا زدند:
عمه جان! شک مکن، وعده‌ای که دادم نزدیک
است. در این هنگام آثار درد زایمان در نرجس
پدیدار شد، من نام خداوند را بر او خواندم.
حضرت صدا زدند: برای او سوره قدر بخوان. من
شروع به خواندن سوره قدر کردم و شنیدم که آن
کودک از درون شکم مادر با من همراهی نمود و بر
من سلام کرد. من ترسیدم. صدای امام بلند شد که
عمه جان! از قدرت خداوند شگفت زده نشو،
خداوند، ما را در کودکی به حکمت گویا
می‌گرداند و در بزرگسالی، حجت خود در روی

زمین فرار می دهد.

کلام حضرت که به پایان رسید، فرجس از دیده من غایب شد، با شتاب به سوی امام رفتم، حضرت فرمودند: بازگرد، او را خواهی یافت. چون باز گشتم، در فرجس نوری مشاهده کردم که چشمم را خیره کرد و حضرت صاحب الزمان علیه السلام را دیدم که رو به قبله به سجده افتاد و بر زانو نشست و انگشتان سیابه خود را بلند کرد و گفت: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ جَدِّي رَسُولُ اللَّهِ وَأَنَّ أَبِي أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَصِيَّ رَسُولِ اللَّهِ، بعد نام یک یک ائمه را برد تا به نام خودش رسید و فرمود: اللَّهُمَّ أَنْجِزْ لِي وَعْدِي وَأَتِمِّمْ لِي أَمْرِي وَثَبِّتْ وَطْأَتِي وَامْلَأِ الْأَرْضَ بِي عَدْلًا وَقِسْطًا.

۱- بار خدایا! به وعده‌ای که به من فرموده‌ای، وفا کن و امر امامت مرا

حضرت امام حسن عسکری علیه السلام صدا زدند: عمه جان! فرزندم را بیاور. من نوزاد را گرفتم و دیدم بر بازوی دست راستش نوشته شده است: جاء الحق و زهق الباطل إن الباطل كان زهوقاً^۱.

چون نوزاد را به نزد حضرت بردم، او را روی دست گرفت و فرمود: فرزندم! به قدرت الهی سخن بگو. پس صاحب الامر فرمود: أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أَيْمَةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ وَ نَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَ نُرِيَ فِرْعَوْنَ وَ هَامَانَ وَ

کامل کن و قدرت انتقام از دشمنانت را به من عنایت کن و زمین را به وسیله من از عدل و داد پر کن.

۱- حق آمد و باطل نابود گردید؛ یقیناً باطل نابود شدنی است. سوره اسری، آیه ۸۱

جُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ^۱ و^۲.

نام امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف

● قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

الْمَهْدِيُّ مِنْ وُلْدِي، إِسْمُهُ إِسْمِي وَ كُنْيَتُهُ كُنْيَتِي، أَشْبَهُ
النَّاسِ بِي خُلُقًا وَ خُلُقًا، تَكُونُ لَهُ غَيْبَةٌ وَ حَيْرَةٌ تَضِلُّ فِيهِ
الْأُمَّمُ، ثُمَّ يُقْبَلُ كَالشَّهَابِ الثَّاقِبِ وَ يَمْلَأُهَا عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا
مِلْتِ ظُلْمًا وَ جَوْرًا.^۳

۱- ما اراده كرديم بر مستضعفان زمين منت نهييم و آنان را پيشوايان و وارثان روى زمين قرار دهيم و حكومتشان را در زمين پا برجا سازيم؛ و به فرعون و هامان و لشكريانشان، آنچه را از آنها (بنى اسرائيل) بيم داشتند، نشان دهيم. سوره قصص، آيه ۵.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴-۲، ح ۳، و ص ۱۵-۱۱، ح ۱۴، و ص ۱۸-۱۷، ح ۲۵، با تلخيص و تصرف در عبارات. براى اطلاع بيشتر، ركن مهدي موعود ص ۵-۳ و ۲۵-۱۵، حديقۃ الشيعه، ص ۷۱۱-۷۱۰، نجم الثاقب، ص ۳۳-۲۳، منتهى الامال، ج ۲، ص ۲۸۵-۲۸۴.

۳- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۷، ح ۱۳، به نقل از كمال الدين.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: مهدی از فرزندان من است، نامش نام من (م ح م د) و کنیه‌اش کنیه من (ابوالقاسم) می‌باشد، در صورت و سیرت از همه کس به من شبیه‌تر است. برای او غیبتی است که در آن مردم دچار حیرت می‌گردند و بسیاری از دسته‌ها و گروه‌های مردم، گمراه می‌شوند، آنگاه مانند ستاره تابانی از پرده غیبت بدر آید و زمین را پر از عدل و داد کند آن چنان که پر از ظلم و ستم شده باشد.

نهی از بردن نام حضرت

● عَنْ أَبِي هَاشِمٍ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ الْعَسْكَرِيَّ عليه السلام يَقُولُ: الْخَلْفُ مِنْ بَعْدِ الْحَسَنِ ابْنِي، فَكَيْفَ لَكُمْ بِالْخَلْفِ مِنْ بَعْدِ الْخَلْفِ.

قُلْتُ: وَ لِمَ جَعَلَنِي اللَّهُ فِدَاكَ؟
فَقَالَ: لِأَنَّكُمْ لَا تَرَوْنَ شَخْصَهُ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ ذِكْرَهُ
بِاسْمِهِ.

قُلْتُ: فَكَيْفَ نَذْكُرُهُ؟
فَقَالَ: قُولُوا «الْحُجَّةُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ
سَلَامُهُ»^۱

از ابو هاشم جعفری نقل است که گوید: شنیدم
حضرت امام علی النقی علیه السلام می فرمود: جانشین من
فرزندم حسن است. ولی چگونه خواهد بود برای
شما وضع جانشین او؟!
گفتم: چرا فدایت کردم؟!
فرمود: شما او را نمی بینید و بر شما روانیست

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۱، ح ۲، در کتابهای کافی، کمال الدین و
غیبت شیخ طوسی علیه السلام، الخلف من بعدی الحسن ابنی... آمده است.

که نام او را ببرید.

گفتم: پس چگونه از او یاد کنیم؟

فرمود: بگویید حجت از آل محمد که درود و

سلام خدا بر او باد.

● عَنْ عَلِيِّ بْنِ عَاصِمِ الْكُوفِيِّ، قَالَ: خَرَجَ فِي تَوْقِيعَاتِ

صَاحِبِ الزَّمَانِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَلْعُونٌ مَلْعُونٌ مَن سَمَّانِي فِي مَحْفَلِ

مِنَ النَّاسِ.^۱

از علی بن عاصم کوفی نقل شده است که در

توقیعات^۲ صادر شده از ناحیه مقدسه امام زمان

ارواحنا فداه نوشته بود: هر کس در محفلی مرا به

نام یاد کند، ملعون است، ملعون است.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۳، ح ۹، به نقل از کمال الدین.

۲- توقیع از نظر لغت به معنی امضا کردن و مهر کردن نامه است و در

اصطلاح به دستخطی گفته می‌شود که از سوی شخصیتی برای کسی

ارسال می‌گردد.

القاب امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف

از جمله القاب شریف آن حضرت مهدی، قائم، منتظر، خاتم، حجة، صاحب و منصور است؛ که با بیان احادیث معصومین علیهم السلام، وجه تناسب برخی از این لقبها با وجود مبارکش بیان می گردد.

۱- مهدی

● عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ عليه السلام، دَعَا النَّاسَ إِلَى الْإِسْلَامِ جَدِيداً وَ هَدَاهُمْ إِلَى أَمْرِ قَدْ دَثَرَ وَ ضَلَّ عَنْهُ الْجُمْهُورُ وَ إِنَّمَا سُمِّيَ الْقَائِمُ مَهْدِيّاً لِأَنَّهُ يَهْدِي إِلَى أَمْرِ مَضْلُوبٍ عَنْهُ...^۱

از حضرت امام جعفر صادق عليه السلام روایت شده است که فرمود: هنگامی که قائم عليه السلام قیام نماید، بار

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۰، ح ۷، به نقل از ارشاد شیخ مفید.

دیگر مردم را به اسلام دعوت می‌کند و به احکام از
بین رفته و فراموش شده آن آشنا می‌گرداند و
چون از جانب خداوند به امور گمشده و از میان
رفته راهنمایی می‌شود، او را مهدی می‌گویند.

۲ - قائم

● عَنِ الثَّمَالِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ الْبَاقِرَ عليه السلام: يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ!
أَلَسْتُمْ كُلُّكُمْ قَائِمِينَ بِالْحَقِّ. قَالَ: بَلَى. قُلْتُ: فَلِمَ سُمِّيَ الْقَائِمُ
قَائِمًا؟

قَالَ: لَمَّا قُتِلَ جَدِّي الْحُسَيْنُ عليه السلام، ضَجَّتِ الْمَلَائِكَةُ إِلَى
اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بِالْبُكَاءِ وَ النَّحِيبِ، وَ قَالُوا: إِلَهَنَا وَ سَيِّدَنَا،
أَتَغْفُلُ عَمَّنْ قَتَلَ صَفْوَتَكَ وَ ابْنَ صَفْوَتِكَ، وَ خَيْرَتَكَ مِنْ
خَلْقِكَ؟ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِمْ: قَرُّوا مَلَائِكَتِي،
فَوَعِزَّتِي وَ جَلَالِي لِأَنْتَقِمَنَّ مِنْهُمْ وَ لَوْ بَعْدَ حِينٍ، ثُمَّ كَشَفَ

اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنِ الْأُيُمَّةِ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ عليه السلام لِلْمَلَائِكَةِ.
فَسَرَّتِ الْمَلَائِكَةُ بِذَلِكَ، فَإِذَا أَحَدُهُمْ قَائِمٌ يُصَلِّي. فَقَالَ اللَّهُ
عَزَّ وَجَلَّ: بِذَلِكَ الْقَائِمِ أَنْتَقِمُ مِنْهُمْ.^۱

ابو حمزه ثمالی گوید: از حضرت امام محمد باقر عليه السلام پرسیدم: ای پسر رسول خدا! مگر همه شما ائمه، قائم به حق نیستید؟ فرمود: بلی. عرض کردم: پس چرا فقط امام زمان عليه السلام قائم نامیده شده است؟ فرمود: چون جدم امام حسین عليه السلام به شهادت رسید، صدای ناله فرشتگان برخاست و به شدت به درگاه الهی گریستند و گفتند: پروردگارا! آیا قاتلین بهترین بندگان و زاده اشرف مخلوقات و برگزیده آفریدگانت را به حال خود می گذاری؟ خداوند به آنها وحی فرستاد که ای

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۲۹ و ۲۸، ح ۱، به نقل از علل الشرایع.

فرشتگان من آرام گیرید، به عزت و جلالم سوگند، از آنها انتقام خواهم گرفت، هر چند بعد از گذشت زمانها باشد. آنگاه پروردگار عالم، امامان از اولاد امام حسین علیه السلام را به آنها نشان داد و فرشتگان از دیدن آنان مسرور گشتند. ناگاه دیدند یکی از آنها ایستاده است و نماز می گزارد. خداوند فرمود: به وسیله این قائم از آنها انتقام می گیرم.

● عَنِ الصَّقْرِبِيِّ دَلْفٍ... فَقُلْتُ لَهُ (لِأَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الرِّضَا عليه السلام): يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ وَ لِمَ سُمِّيَ الْقَائِمَ؟ قَالَ: لِأَنَّهُ يَقُومُ بَعْدَ مَوْتِ ذِكْرِهِ وَازْتِدَادِ أَكْثَرِ الْقَائِلِينَ بِإِمَامَتِهِ...^۱ صقربن دلف می گوید به امام محمد تقی علیه السلام گفتم: ای فرزند رسول خدا! چرا آن حضرت را قائم می گویند؟ امام در پاسخ فرمودند: زیرا آن

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۰، ح ۴، به نقل از کمال الدین.

حضرت بعد از آن که نامش از خاطرها فراموش می شود و اکثر معتقدین به امامتش از دین خدا بر می گردند، قیام می کند.

● عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ:

... وَ سُمِّيَ الْقَائِمَ لِقِيَامِهِ بِالْحَقِّ.^۱

از امام جعفر صادق عليه السلام نقل شده است که فرمود:
آن حضرت را به جهت این که بر اساس حق قیام می کند، قائم می نامند.

۳ - منتظر

● عَنْ الصَّقْرِيِّ دَلْفِي، فَقُلْتُ لَهُ (لأبي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ

عَلِيِّ الرِّضَا عليه السلام): وَ لِمَ سُمِّيَ الْمُنتَظَرُ؟

قَالَ: لِأَنَّ لَهُ غَيْبَةً تَكْثُرُ أَيَّامُهَا وَ يَطْوُلُ أَمَدُهَا، فَيَنْتَظَرُ

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۰، ح ۷، به نقل از ارشاد مفید.

خُرُوجَهُ الْمُخْلِصُونَ وَ يُنْكِرُهُ الْمُؤْتَابُونَ وَ يَسْتَهْزِئُ بِذِكْرِهِ
الْجَاهِدُونَ وَ يَكْذِبُ فِيهَا الْوَقَاتُونَ وَ يَهْلِكُ فِيهَا
الْمُسْتَعْجِلُونَ وَ يَنْجُو فِيهَا الْمُسْلِمُونَ.^۱

صقربن دلف از امام جواد عليه السلام پرسید: چرا آن
حضرت را منتظر می‌گویند؟ فرمود: چون برای
مدتی طولانی غیبت می‌نماید. افراد با اخلاص
منتظر ظهورش خواهند بود. و اهل شک و تردید
وجود وی را انکار می‌کنند. و منکران چون یادی
از او می‌شود تمسخر می‌کنند! کسانی که وقت
ظهور را تعیین می‌کنند، دروغ می‌گویند، شتاب
کنندگان به هلاکت می‌رسند و آنها که در مقام
تسلیم هستند، رستگاری می‌یابند.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۰، ح ۴، به نقل از کمال الدین ص ۳۷۸.
در کتاب بحار الانوار، به جای یکذب، بکثر آمده است.

۴- منصور

● عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا»^۱ قَالَ: الْحُسَيْنُ، «فَلَا يُشْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا» قَالَ: سَمَّى اللَّهُ الْمَهْدِيَّ الْمَنصُورَ...^۲

از امام محمد باقر عليه السلام روایت شده است که آن حضرت در تفسیر آیه شریفه «وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا»^۳ فرمود: او حسین بن علی علیه السلام است. و در مورد بقیه آیه «فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُشْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا»^۴ فرمود: خداوند مهدی را منصور نامید.

۱- سوره اسری، آیه ۳۳.

۲- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۱ و ۳۰، ح ۸ به نقل از تفسیر فرات بن ابراهیم.

۳- و آن کس که به ستم کشته شده است.

۴- برای ولی او سلطه (حق قصاص) قرار دادیم پس در کشتن زیاده روی نکند چون او منصور (مورد حمایت) است.

شمايل حضرت

● قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْمَهْدِيُّ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِي،
وَجْهُهُ كَالْكَوْكَبِ الدَّرِّيِّ.^١

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: مهدی مردی از
فرزندان من است که رویش چون ستاره تابان
می باشد.

● قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْمَهْدِيُّ رَجُلٌ مِنْ وُلْدِي، لَوْنُهُ
لَوْنُ عَرَبِيٍّ وَ جِسْمُهُ جِسْمُ إِسْرَائِيلِيٍّ، عَلَى خَدِّهِ الْأَيْمَنِ
خَالٌ...^٢

پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند: مهدی مردی از
فرزندان من است. رنگ پوست او، رنگ نژاد
عرب و اندامش چون اندام فرزندان حضرت

١- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ٨٠ ح الثامن، به نقل از كشف الغمة.

٢- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ٨٠ ح التاسع، به نقل از كشف الغمة.

يعقوب عليه السلام (قوی پی و بلند قامت) است و خالی
برگونه راست او می باشد.

بشارت به ظهور امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف

۱- قرآن کریم

■ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا.^۱
حق آمد و باطل نابود گردید؛ یقیناً باطل نابود
شدنی است.

■ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ.^۲
او کسی است که رسول خود را با هدایت و دین

۱- سوره اسراء، آیه ۸۳

۲- سوره صف، آیه ۹

حق فرستاده تا او را بر همه ادیان غالب سازد، هر چند مشرکان را ناخوشایند آید.

■ **وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا**

عِبَادِي الصَّالِحُونَ.^۱

در زبور بعد از ذکر (تورات) نوشتیم: بندگان

شایسته‌ام وارث (حکومت) زمین خواهند شد.

■ **وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ**

لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ

لَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ

خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ

ذَلِكَ فَأَلَيْكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ.^۲

خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و

۱- سوره انبیاء، آیه ۱۰۵.

۲- سوره نور، آیه ۵۵.

کارهای شایسته انجام داده‌اند و عده می‌دهد که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد، همان گونه که به پیشینیان آنها خلافت روی زمین را بخشید؛ و دین و آیینی را که برای آنان پسندیده، پا برجا و ریشه دار خواهد ساخت؛ و ترسشان را به امنیت و آرامش مبدل می‌کند، (آنچنان) که تنها مرا می‌پرستند و چیزی را شریک من نخواهند ساخت. و کسانی که پس از آن کافر شوند، آنها فاسقانند.

۲- انجیل لوقا

□ پس شما نیز مستعد باشید، زیرا در ساعتی که گمان نمی‌برید، پسر انسان می‌آید.^۱

۱- انجیل لوقا، باب ۱۲، شماره ۴۰.

□ زلزله‌های عظیم در جایها و قحطیها و وباها
پدید می‌آید و چیزهای هولناک و علامات بزرگ
از آسمان ظاهر خواهد شد... و دل‌های مردمان
ضعف خواهد کرد از خوف و انتظار آن وقایعی که
بر ربع مسکون ظاهر می‌شود و آنگاه پسر انسان را
خواهند دید که بر ابری سوار شده، با قوت و
جلال عظیم می‌آید.^۱

۳- زبور داود

□ هان بعد از اندک زمانی شریر نخواهد بود و
اما حلیمان، وارث زمین خواهند شد و از فراوانی
سلامتی متلذذ خواهند گردید... صالحان، وارث
زمین خواهند بود و در آن تا ابد سکونت خواهند

۱- انجیل لوقا، باب ۲۱.

نمود و عاقبت شریران منقطع خواهند شد.^۱

۴- کتاب اشعیای نبی

□ روح خداوند بر او قرار خواهد گرفت و خوشی او در ترس از خداوند خواهد بود... مسکینان را به عدالت، داوری خواهد کرد و به جهت مظلومان زمین، به راستی حکم خواهد نمود... گریه با بره سکونت خواهد داشت و پلنگ با بزغاله خواهد خوابید و گوساله با شیر و پرواری با هم زندگی می‌کنند و طفل کوچک، آنها را خواهد راند و گاو با خرس خواهد چرید... و در تمام کوه مقدس من، ضرر و فساد نخواهند کرد، زیرا که جهان از معرفت خداوند پر خواهد بود،

۱- زبور داود، مزمور ۳۷.

مثل آبهایی که دریا را می پوشانند.^۱

۵- کتاب حبقوق نبی

□ اگر چه تاخیر نماید، برایش منتظر باش، زیرا که البته می آید و درنگ نخواهد نمود، بلکه جمیع امتها را نزد خود جمع می کند و تمامی قومها را برای خویشتن فراهم می آورد.^۲

۶- کتاب مذهبی زردشتیان

□ جاماسب از قول استادش زردشت خبر می دهد:

پیش از ظهور سوشیانس (نجات دهندگان دنیا)،

۱- کتاب اشعیای نبی، از کتاب مقدس، باب ۱۱.

۲- کتاب حبقوق نبی، از کتاب مقدس، باب ۲.

پیمان شکنی و دروغ و بی دینی در جهان رواج می یابد و مردم از خدا دوری جسته، ظلم و فساد و فرومایگی آشکار می گردد. و همینها نیز اوضاع جهان را دگرگون ساخته، زمینه را برای ظهور نجات دهنده، مساعد می گرداند.^۱

گشتاسب - پادشاه وقت - می پرسد: وقتی سوشیانس ظهور کرد، چگونه فرمانروایی و دادستانی می کند و جهان را چطور اداره خواهد کرد و چه آیینی دارد؟

جاماسب در پاسخ وی می گوید: سوشیانس دین را به جهان روا (رایج) کند و آزو نیاز (فقر و تنگدستی) هم را تباه کند و اهریمن را از دامان آفریدگان باز دارد و مردمان گیتی هم منش

۱- از کتاب موعود، به نقل از کتاب زند و هومن، یسن، ص ۲۵.

(هم فکر) و هم گفتار و هم کردار باشند.^۱

۷- کتاب مذهبی هندوها

□ پس از خرابی دنیا، پادشاهی در آخر الزمان پیدا شود که پیشوای خلاق باشد و نام او منصور باشد و تمام عالم را بگیرد و به دین خود آورد و همه کس را از مومن و کافر بشناسد و هر چه از خدا خواهد برآید...^۲

□ دور دنیا تمام شود به پادشاه عادل در آخر الزمان که پیشوای ملائکه و پریان و آدمیان باشد و حق و راستی با او باشد...^۳

۱- حاماسب نامه، در کتاب زند و هومن، یسن، ص ۱۲۲ - ۱۲۱.

۲- کتاب دید، کتاب آسمانی هندوها.

۳- کتاب باسک، از کتابهای آسمانی هندوها.

۸ - کتاب مذهبی بودائیان

□ در کتاب دادنک از قول بودا نقل می‌کند: بعد از آن که مسلمانی به هم رسید، در آخر، میان عالم از ظلم و فسق و گناه و ریای زاهدان و خیانت امینان و حسودی بخیلان و عمل نکردن دانایان به آموخته خود، دنیا از ظلم و جفا و گناه پر شود و از دین جز نام او نماند. پادشاهان و پیشوایان و رئیسان، بی‌رحم و ظالم شوند، رعیت بی‌انصاف و نافرمان و متقلب شود و همه در خرابی نظم دنیا بکوشند و همه جا را کفر و ناسپاسی فراگیرد، آن وقت دست راستین جانشین ماما (یعنی محمد پیغمبر اسلام) ظهور کند و خاور و باختر عالم را بگیرد، آدمیان را به راه خوبیها رهبری کند. او فقط و تنها، حق و راستی را قبول می‌کند و بس.

امام زمان (عج) در روایات معصومین علیهم السلام

● عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:
الْمَهْدِيُّ مِنْ عِثْرَتِي مِنْ وُلْدِ فَاطِمَةَ^١.

ام سلمه (همسر گرامی پیامبر) گفت: از رسول
خدا ﷺ شنیدم که می فرمود: مهدی از خاندان من
و از فرزندان فاطمه است.

● قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

أَبَشِّرُكُمْ بِالْمَهْدِيِّ يَبْعَثُ فِي أُمَّتِي عَلَى اخْتِلَافٍ مِنَ
النَّاسِ وَ زَلَازِلٍ، فَيَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا كَمَا مِلْتُمْ
ظُلْمًا وَ جَوْرًا...^٢

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: مژده باد شما را به
ظهور مهدی که وقتی اوضاع جهان متزلزل

١- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ٧٥، ح ٣٠، به نقل از غیبت شیخ طوسی.

٢- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ٨١، ح الثامن عشر، به نقل از كشف الغمة.

می شود و مردم بایکدیگر به اختلاف می پردازند، قیام می کند و زمین را پر از عدل و داد می نماید، همانگونه که از ظلم و ستم پر شده است.

● قَالَ الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عليه السلام:

مِنَّا اثْنَا عَشَرَ مَهْدِيًّا، أَوْلَهُمْ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ آخِرُهُمُ التَّاسِعُ مِنْ وُلْدِي وَ هُوَ الْإِمَامُ الْقَائِمُ بِالْحَقِّ، يُخَيِّبُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ يُظْهِرُ بِهِ دِينَ الْحَقِّ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ^۱.

حضرت امام حسین عليه السلام فرمودند: ما دوازده مهدی داریم. اول آنها امیر مؤمنان علی بن ابیطالب عليه السلام و آخرین آنها نهمین فرزند من است، و او امامی است که بر اساس حق قیام می کند و خداوند به وسیله او زمین را زنده خواهد کرد، پس از آن که

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۳۳، ح ۴. به نقل از کمال الدین.

(با کفر و بی دینی) مرده باشد و به وسیله او دین حق (اسلام) را بر سایر ادیان غالب می گردانند، هر چند مشرکان را ناخوشایند آید.

● عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

إِذَا اجْتَمَعَتْ ثَلَاثَةٌ أَسْمَاءِ مُتَوَالِيَةٍ، مُحَمَّدٌ وَعَلِيٌّ وَالْحَسَنُ، فَالرَّابِعُ الْقَائِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ ١.

از امام جعفر صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ نقل شده است که فرمودند: هنگامی که سه اسم پی در پی در میان ما ائمه پیدا شود، محمد و علی و حسن، چهارمی آنها قائم است.

● قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ أَقَرَّ بِالْأَيِّمَةِ مِنْ آبَائِي وَوُلْدِي وَجَحَدَ الْمَهْدِيَّ مِنْ

١- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ١٤٣، ح ٥، به نقل از کمال الدین و غیبت شیخ طوسی.

وُلِدِي، كَانِ كَمَنْ أَقَرَّ بِجَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ ﷺ وَجَعَدَ مُحَمَّدًا ﷺ نَبِيَّتَهُ...^۱

حضرت امام جعفر صادق عليه السلام فرمودند: هر کس همه امامان معصوم - از پدران و فرزندان من - را تصدیق کند ولی وجود مهدی موعود را نپذیرد، مانند آن است که به تمام پیامبران باور داشته باشد و نبوت پیغمبر اسلام را انکار کند.

● از دعبل خزاعی روایت شده است که گفت:
قصیده خود را که با این بیت شروع می شد:
مَدَارِسُ آيَاتٍ خَلَّتْ مِنْ تِلَاوَةٍ

وَمَنْزِلٌ وَحِيٍّ مَقْفَرُ الْعَرَصَاتِ^۲

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۴۵، ح ۱۰، به نقل از کمال الدین.
۲- مدارسی که در آن آیات خدا خوانده می شد، از آهنگ تلاوت خالی مانده و محل وحی خدا، همچون بیابان بی آب و علف گشته است.

برای حضرت امام رضا علیه السلام خواندم، تا به این شعر رسیدم:

خُرُوجُ إِمَامٍ لَا مُحَالَةَ خَارِجُ
يَقُومُ عَلَى اسْمِ اللَّهِ وَ الْبَرَكَاتِ
يُمَيِّزُ فِينَا كُلَّ حَقٍّ وَ بَاطِلٍ
وَ يَجْزِي عَلَى النِّعْمَاءِ وَ النِّقَمَاتِ^۱

حضرت امام رضا علیه السلام سخت گریست. آنگاه به جانب من رو کرد و فرمود: ای خزاعی! روح القدس، با زبان تو این دو بیت را خواند. می دانی این امام کیست و کی قیام می کند؟
عرض کردم: آقا! نه. من همین قدر شنیده ام که

۱- آرامبخش دل من قیام امامی است که آمدنش حتمی است. او به نام خدا و برکات او قیام می کند. و در میان ما هر حقی را از باطل تمیز می دهد. و هر نعمت و نعمتی را پاداش دهد.

امامی از شما قیام می نماید، زمین را از لوث فساد پاک می کند و آن را از عدل آکنده می سازد همانگونه که از ظلم پر شده است.

فَقَالَ ﷺ: يَا دَعْبِلُ! الْإِمَامُ بَعْدِي مُحَمَّدٌ ابْنِي وَبَعْدَ مُحَمَّدٍ ابْنُهُ عَلِيُّ وَبَعْدَ عَلِيٍّ ابْنُهُ الْحَسَنُ وَبَعْدَ الْحَسَنِ ابْنُهُ الْحُجَّةُ الْقَائِمُ الْمُنْتَظَرُ فِي غَيْبَتِهِ الْمُطَاعُ فِي ظُهُورِهِ، لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ وَاحِدٌ، لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ حَتَّى يَخْرُجَ، فَيَمْلَأُهَا عَدْلًا كَمَا مَلِئْتُ جَوْرًا...^۱

بعد حضرت فرمود: ای دعبیل! امام بعد از من، فرزندانم محمد است و بعد از او، فرزندش علی، و بعد از او پسرش حسن و پس از حسن، پسرش حجت قائم، امام است که (اهل ایمان) در زمان

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۵۴، ح ۴، به نقل از کمال الدین و عیون اخبار الرضا.

غیبتش انتظار او را می کشند و هنگام ظهورش از
او فرمانبرداری می کنند. اگر از عمر دنیا جز یک
روز باقی نماند، خداوند آن روز را به قدری
طولانی می گرداند تا او قیام کند، و جهان را پر از
عدل کند، همان گونه که از ظلم پر شده باشد.

غیبت امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف

● علی بن جعفر از برادرش حضرت امام کاظم علیه السلام پرسید: تفسیر آیه «قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ^۱» چیست؟
فَقَالَ علیه السلام: إِذَا فَقَدْتُمْ إِمَامَكُمْ فَلَمْ تَرَوْهُ فَمَاذَا تَصْنَعُونَ^۲.
حضرت فرمود: یعنی هرگاه امام خود را از دست بدهید و دیگر او را نبینید، چه خواهید کرد؟!

۱- بگو: به من خبر دهید اگر آبهای (سرزمین) شما در زمین فرو رود، چه کسی می‌تواند آب جاری و گوارا در دسترس شما قرار دهد؟ سوره ملک، آیه ۳۰.

۲- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۵۱، ح ۵، به نقل از کمال الدین.

نواب اربعه

برای امام زمان علیه السلام دو غیبت است، غیبت صغری و غیبت کبری، غیبت صغری از آغاز امامت آن حضرت، سال ۲۶۰ شروع می شود و تا نزدیک به هفتاد سال ادامه می یابد و پس از آن غیبت کبری آغاز می شود که تا کنون ادامه دارد.

در زمان غیبت صغری، چهار نفر نایب مخصوص، واسطه میان آن حضرت و شیعیان بودند. اسامی آنان به ترتیب زیر است:

۱- ابو عمرو عثمان بن سعید العمری، وی از یازده سالگی در خدمت امام هادی علیه السلام بوده و از طرف آن حضرت و بعد از سوی امام حسن عسکری علیه السلام و سپس امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، وکالت داشته است. مدت نیابت او از امام زمان علیه السلام

حدود ۵ سال بوده است.

۲- ابو جعفر محمد بن عثمان العمری که حدود

۴۰ سال نایب امام زمان علیه السلام بوده و در سال ۳۰۴ یا

۳۰۵ هـ ق. از دنیا رفته است.

۳- ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی که تا سال

۳۲۶ هـ ق. در حدود ۲۳ سال نایب حضرت بوده

است.

۴- ابوالحسن علی بن محمد سمری، وی تا ماه

شعبان سال ۳۲۹ هـ ق. به مدت ۳ سال نایب امام

زمان علیه السلام بوده است و چند روز قبل از وفات او این

توقیع از جانب آن حضرت برایش ارسال شد:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. يَا عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ السَّمَرِيُّ!

أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَ إِخْوَانِكَ فَيْكَ، فَإِنَّكَ مَبْتُ مَابَيْتِكَ وَبَيْنَ

سَيِّئَةِ آيَاتِهِ، فَاجْمَعْ أَمْرَكَ وَ لَا تُوَصِّ إِلَيَّ أَحَدًا، فَيَقُومَ مَقَامَكَ

بَعْدَ وَفَاتِكَ، فَقَدْ وَقَعَتِ الْغَيْبَةُ التَّامَّةُ فَلَا ظُهُورَ إِلَّا بَعْدَ إِذْنِ
اللَّهِ تَعَالَى ذِكْرُهُ وَ ذَلِكَ بَعْدَ طَوْلِ الْأَمَدِ وَ قَسْوَةِ الْقَلْبِ وَ
امْتِلَاءِ الْأَرْضِ جَوْرًا...^۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. ای علی بن محمد
سمری! خداوند در مرگ تو به برادرانت پاداش
فراوان عطا فرماید، چرا که تو تا شش روز دیگر
خواهی مرد، پس به کارهای خود رسیدگی کن و
به هیچ کس به عنوان جانشین خود وصیت منما
که غیبت کامل واقع شده است، و من ظهور
نخواهم کرد مگر بعد از اذن پروردگار عالم، و این
بعد از گذشت زمانهای طولانی و سنگ دل شدن
مردم و پرشدن زمین از ستم خواهد بود.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۶۱، ح ۷، به نقل از غیبت شیخ طوسی و
کمال الدین.

حفظ دین در زمان غیبت

● عَنْ هَانِي التَّمَارِ قَالَ: قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام: إِنَّ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ غَيْبَةً، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَبْدٌ وَ لِيَتَمَسَّكَ بِدِينِهِ.^۱

حضرت امام جعفر صادق عليه السلام به هانی تمار فرمود: صاحب الزمان را غیبتی است که در زمان غیبت وی بنده خدا باید تقوای الهی پیشه کند و دین خود را از کف ندهد.

فضیلت شیعیان در زمان غیبت

● قَالَ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ عليه السلام: طُوبَى لِشِيعَتِنَا الْمُتَمَسِّكِينَ بِحُبِّنَا فِي غَيْبَةِ قَائِمِنَا الثَّابِتِينَ عَلَى مَوَالِينَا وَ الْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِنَا، أُولَئِكَ مِنَّا وَ نَحْنُ مِنْهُمْ، قَدْ رَضُوا بِنَا أَيْمَةً وَ رَضِينَا

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۴۶ - ۱۴۵، ح ۱۳، به نقل از کمال الدین.

بِهِمْ شِيعَةً وَ طُوبَى لَهُمْ، هُمْ وَ اللَّهُ مَعَنَا فِي دَرَجَاتِنَا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ^۱.

حضرت امام موسی کاظم علیه السلام فرمود: خوشا به
حال آن دسته از شیعیان ما که در غیبت قائم ما به
دوستی ما چنگ می زنند و بر محبت ما ثابت
می مانند و از دشمنان ما بیزاری می جویند. آنها از
ما و ما از آنها هستیم. آنها به ما به عنوان امامانشان
دل بسته اند و ما نیز از آنها خوشنود می باشیم.
خوشا به حال آنان! به خدا قسم، آنان روز قیامت
در درجه ما خواهند بود.

۱- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۱۵۱، ح ۶، به نقل از کمال الدین.

انتظار فرج

● عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ الْحَسَنِيِّ قَالَ: قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ
عليه السلام: أَفْضَلُ أَعْمَالِ شِيعَتِنَا إِنْتِظَارُ الْفَرَجِ^١.

از حضرت عبد العظیم حسنی نقل شده است که
گفت: حضرت امام جواد عليه السلام فرمود: بهترین
کارهای شیعیان ما، انتظار فرج امام زمان است.

● وَرَدَ فِي التَّوْقِيعِ بِخَطِّ مَوْلَانَا صَاحِبِ الزَّمَانِ
عليه السلام: ... أَكْثَرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ، فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُكُمْ...^٢
در توقیعی که به خط امام زمان عجل الله تعالی
فرجه الشریف نوشته شده، آمده است:

برای تعجیل فرج، بسیار دعا کنید، زیرا خود

١- بحار الأنوار، ج ٥١، ص ١٥٦، ح ١، به نقل از کمال الدین.
٢- بحار الأنوار، ج ٥٣، ص ١٨٢ - ١٨٠، ح ١٠، به نقل از احتجاج
طبرسی.

دعا کردن برای تعجیل فرج، فرج است.

توسل به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

مرحوم سیدبن طاوس در کتاب مهج الدعوات از حضرت صادق علیه السلام روایت می‌کند که آن حضرت فرمودند:

به زودی به شبهاتی برخورد می‌کنید بدون این که دسترسی به دانش و یا امام هدایت کننده داشته باشید، هیچ کس از این شبهه‌ها نجات نمی‌یابد، مگر آن کس که دعا کند به دعای غریق؛ راوی پرسید: دعای غریق چیست؟ حضرت فرمودند:

يا الله يا رَحْمَنُ يا رَحِيمُ يا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَيَّ

دینک!

۱- صحیفه مبارکه مهدیه، ص ۲۲۱، به نقل از مهج الدعوات، ص ۳۹۶.

زراره از امام صادق علیه السلام نقل کرده است که
حضرت فرمودند: چون زمان غیبت را درک
کردی همواره این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ
أَعْرِفْ نَبِيَّكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي رَسُولَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي
رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ اللَّهُمَّ عَرِّفْنِي حُجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنْ
لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي^۱.

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۴۷ - ۱۴۶، ح ۷۰، به نقل از اصول کافی و
کمال الدین.

۳۶	شمایل حضرت
۳۷	بشارت به ظهور امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف
۳۷	۱- قرآن کریم
۳۹	۲- انجیل لوقا
۴۰	۳- زبور داود
۴۱	۴- کتاب اشعیای نبی
۴۲	۵- کتاب حبقوق نبی
۴۲	۶- کتاب مذهبی زردشتیان
۴۴	۷- کتاب مذهبی هندوها
۴۵	۸- کتاب مذهبی بودائیان
۴۶	امام زمان (عج) در روایات معصومین
۵۳	غیبت امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف
۵۴	نواب اربعه
۵۷	حفظ دین در زمان غیبت
۵۷	فضیلت شیعیان در زمان غیبت
۵۹	انتظار فرج
۶۰	توسل به امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف
۶۲	عنايات امام عصر عجل الله تعالى فرجه الشريف
۶۳	فهرست